Tænketanken Hav: COP 17 kan blive dyr for virksomheder, der ikke indtænker havet i deres forretning

Forfatter: Lene Westergaard, Seniorkonsulent i Tænketanken Hav

Avis: Naturmonitor

Udgivelsesdato: 15. oktober 2026

Fra 19. til 30. oktober mødes verdens lande i Jerevan til FN's biodiversitetstopmøde COP17. Her skal de for første gang gøre samlet status på Kunming-Montreal-rammen fra 2022 og dens 23 mål for at standse tabet af natur inden 2030.

Halvvejs mod målstregen er billedet dystert, og det gælder ikke mindst havet.

FN's udkast til den globale statusrapport viser, at verden er bagud på 22 af de 23 mål, og at målene for hav, kyster og ferskvand halter efter målene for landområderne.

Når landene er bagud, stiger presset for at stramme kravene nationalt, og det rammer i sidste ende de virksomheder, der presser naturen.

Man behøver ikke leve af havet for at presse det

Nogle af de største presfaktorer på de danske farvande er næringsstoffer, miljøfarlige stoffer og fysisk forstyrrelse af havbunden. Meget af det pres kommer fra erhverv, hvis forretning ikke afhænger af et sundt hav. Landbruget mister ikke sin høst, fordi der er iltsvind i fjorden. Og selvom spildevand fra husholdninger og virksomheder renses, ender blandt andet kvælstof, miljøfarlige stoffer og medicinrester stadig i havet, som ofte er slutmodtager for aktiviteter på land.

Alligevel har mange virksomheder begrænset overblik over, hvordan de påvirker havet, og hvilke risici det medfører.

I dag er ingen af Danmarks 109 kystvande i god økologisk tilstand, og hyppigere marine hedebølger bidrager til at forværre iltsvindet. Når havets bæreevne er presset til grænsen, er der ikke længere et overskud at fordele mellem landbrug, spildevand, industri og nye aktiviteter på havet.

Når myndighederne skal stramme kravene, skal reduktionerne findes blandt de aktører, der påvirker havet i dag. Det gælder også virksomheder, hvis forretningsmodel ikke er direkte afhængig af et sundt havmiljø.

At tage ansvar er en overlevelsesstrategi

Virksomheder bør derfor vurdere deres påvirkninger lige så grundigt som deres afhængigheder.

Den, der tager ansvar for sit pres på havet og ændrer praksis nu, vælger selv tempo, metode og investeringer.

Den, der venter, får dem fastlagt af andre, typisk på et tidspunkt hvor omstillingen er dyrere eller hvor regulering pludselig strammer til om erhvervets mulighed for at drive ”business as usual”. Det er gødskningsloven et klart eksempel på.

Det er logikken bag Kunming-Montreal-rammens mål 15, hvor landene har forpligtet sig til at sikre, at især store virksomheder og finansielle institutioner vurderer og offentliggør både deres afhængigheder af og påvirkninger på naturen.

Tænketanken Havs analyse Biodiversitet og Business viser, at virksomhedernes transparens om deres påvirkning af havet fortsat er begrænset. I World Benchmarking Alliances første Ocean Benchmark forholder omkring 90 procent af virksomhederne sig til deres drivhusgasudledninger, mens kun 10-40 procent rapporterer på indikatorer for biodiversitet.

Det er bemærkelsesværdigt, fordi mange af virksomhederne driver forretning på eller ved havet. Rapporterer selv virksomheder, der lever af havet, så lidt om deres påvirkning, er der næppe grund til at tro, at billedet er bedre hos dem, der blot påvirker det.

Det billede skal vendes. Virksomheder behøver ikke vente på perfekte data for at begynde at reducere deres pres på havet. Påvirkninger kan måles, håndteres og dokumenteres, og det er netop den type viden, banker og investorer i stigende grad efterspørger.

Regningen bliver ikke mindre

Statusopgørelsen i Jerevan må ikke ende som endnu en konstatering af, at verden er bagud.

Landene skal omsætte den til beslutninger, der bremser naturtabet. Hvis ambitionsniveauet er højt nok, vil det i sidste ende komme med en pris for de virksomheder, der presser havet.

Regningen for et hav, der er presset til grænsen, bliver ikke mindre i de kommende år.

Virksomhederne kan dog stadig nå at vælge, om de vil betale den på egne betingelser eller på andres.